

A tenyészállatvásártelep ünnepi megnyitása.

Az integrális Magyarország gazdája. — „Volt nekem hat ökröm.” —
A hét derék foniai.

(A Nemzeti Ujság tudósítójától.) A földművelésügyi minisztérium kőbányai tenyész- és haszonállatvásártelepét ma délelőtt nyitotta meg Horthy Miklós kormányzó az OMGE által rendezett országos tenyészállatvásár és gépkiallítás keretében. Az ünnepi megnyitáson egész Magyarország előkelő társadalmi képviselve volt s a kormány, a különféle egyesületek és hivatalok képviselőiben megjelent közéleti notabilitásokon kívül nem egy arcot ismerünk fel az elszakításra ítelt, de hozzánk való tartozását minden alkalommal dokumentáló véreink közül. Agrártörvényeinknek ezen a valóban nagyjelentőségű eseményén Gümör, Nógrád, Hont, Bars, Komárom, Pozsony, Kassa, Budapesttel és Erdéllyel találkozott, örök dicsőségére a rendező egyesületnek, mely példát szolgáltatott arra, miképpen lehet és kell a vicinális anyagilag félé a magyarság egyetemes érdekét helyezni.

A kiállítás morális értéke ebből a szempontból felbecsülhetetlen. A végzetesen egymásra utalt magyar mezőségek imponáns demonstrálása volt a győzelem kötyagos örületében jog, józan ész és a természet törvénye ellenére eleven tettet és eleven igazságot darabokra szaggató cézárak előtt. És ha a kiállítás anyaga nem számlázna el semmi más sikert, csak ezt: máris többet tett, mint amennyi a kötelessége volt.

A tenyészállatok és a mezőgazdasági gépek agrikulturnális színvonala a békebeli állapotokhoz képest tagadhatatlanul visszaesést mutat. Széll Kálmán és Wekerle Sándor gazdaságainak egy-egy monstruózus bikája és abnormis litereket számláló bocáihoz képest az istállók jászla előtt a szebb, bőségesebb idők árnyai kerdőznek s nem is beszélünk a juhokról, mert azoknak gyöngyeit a Nemere oldalára és a gömzöri lankásokra zárta a demarkáció. Mind-azáltal elismeréssel kell adoznunk az oláh jóvátételi invázió után magnak meghagyott, selejtes anyagból alapos szakértelemmel, áldozattal és szorgalommal máris figyelemreméltóan kitenyésztett egyes ivadékokért. Különös dicséretet érdemel Graefl Jenő és Almásy Dénes gróf magyar gulyája, amelyben az örök magyar sors nótába foglalt és nóta mellett kuriástól elballagott drága villásaink veszendőbe indult fajtáját és két jólelkű magyar ur ősi kegyelet-érzését látjuk. Mert magyar gulyát tenyészteni ma már nem gazdaságos. A szikár magyar jószág nál kapósabb a gömbölyű nyugati fajta s aki mégis az elsőhöz ragaszkodik, ebben igazabb a szív, mint az üzleti érzék.

A kiscgazdatársadalom részéről megnyilvánult gyér érdeklődés az egész kiállításnak egyetlen diszharmonikus momentum. Jóllehet a díjazás zsürije — igen helyes tapintattal — a simmenthali bikák első és második díját kiscgazda-tulajdonosnak ítélte oda, mindazáltal az egy somogyi Fóna község kiállítóin kívül több kiscgazdát nem is igen láttunk. A kiscgazdatársadalom részéről ez a tartózkodás nem

helyes, mert gazdasági regenerálódásunk alapját egyedül az ő korszerű alkalmazkodásuk teszi: bekapcsolódásuk a modern agrikulturna minden ágába, amiből ilyen alkalmakkor bőséges tapasztalatokkal térhetnek baba. Mert ha minden község annyira felismert kötelességének magaslatán állana, mint Fóna, amelyből hét kiscgazda-tulajdonos tizenöt darab szebbnél-szebb tenyészbikát hozott a kiállításra; ha minden község megtenné, amit megtehettek a foniai, hogy évenként 35-40 drb. tenyészállatot adnak el köztenyésztés céljára; akkor nyugodtabban néznénk lábbadozó országunk jövője elé. Ezek a derék somogyi magyarok, Kis Fónai Mihály, Fónai György, Felső Fónai Vendel, Felső Fónai Sándor és Kovács János megérdemlik, hogy példának állítsuk őket a falvak népe elé, de külön említésre méltó Somogy vármegye gazdasági felügyelője: Brokes Rezső, akinek ügybuzgó munkálkodásáról a foniai mondták el a legméltóbb dicséretet.

Munkatársunk fölkereste Pirkner Jánost, a kiállítás rendezőjét, aki a kiállítás kvalitásáról olyan értelemben nyilatkozott, hogy ismert oknál fogva a szarvasmarhaállomány valóban a békebeli nivó alatt áll, de a kiállított mangalicák s így elsősorban Wenckheim Dénes gróf tenyésztése, a lehető legprimább tenyészanyagot képviseli.

A gépkiallítás dominálták a MAV gépgyár gazdasági gépei, amelyek között nem egyért hármelyik hors concours világégg vállalná a szerzői jogot.

Az ünnepi megnyitás.

A tenyész- és haszonállat-vásártelep Horthy Miklós kormányzó délelőtt 11 órakor nyitotta meg. A megnyitáson a miniszterelnökön kívül megjelentek a földművelésügyi és kereskedelemügyi miniszter, Tomcsányi Pál, Rubinek Gyula, Nagy Pál, Somssich László, Balogh Elemér, Czettler Jenő, Ipolyi-Keller Gyula, a Máv., a katonai parancsnokság, a külföldi kamarák képviselői és sok nemzetgyűlési képviselő.

Nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter rövid üdvözlése után a kiállítás rendezője, Pirkner János ismertette a kormányzó előtt a telep célját, az új vásártér keletkezését és vázolta a kiállítás megvalósításának történetét.

Horthy kormányzó válaszában hangsúlyozta, hogy örömmel látja gazdatársadalom, a gazdaérdekképviseleték céltudatos és kitartó fáradozásának sikerét. A telepet rendeltetésének átadja, teljes elismerését és köszönetét fejezi ki azoknak, akik évek hosszú során át fáradtak a telep létesítésén. Meggyőződése, hogy a mezőgazdaság és az állattenyésztés fejlesztése egyik előfeltétele az ország talpraállításának és megerősítésének. A kiállítás rendezőjének elismerését fejezte ki, megnyitotta a vásárt és végignézte a kiállított tenyészállatokat és gazdasági gépeket.

Séta a kiállításban.

A XXX-ik országos tenyészállatvásáron a legnagyobb és kétségkívül legszebb és legimpozánsabb a Hangya kiállítás. A kiállítás két részre oszlik, az egyik a szabad területen, melyet teljes egészében

a Hangya mezőgazdasági géposztálya vesz igénybe. Itt láthatjuk a legkülönbözőbb, főképp a kiscgazdatársadalmakban szükséges gépek, ökek, talajmívelő, terménytisztító kapáló, arató és takarmánykészítő gépeket. Mint újdonságot látjuk a makói szabadalmazott lánchoronákat és a különféle rendszerű kiscapálókat. A kiállítás másik része jótórman egy egész belső csarnokot foglal el, ahol a Hangya összes osztályai állítják ki a gazdák számára szükséges és a gazdaságokban használatos összes szükségleti cikkeket. Itt a géposztály szőlészeti, borsászati, tejgazdasági és faszéntüzelési keltető gépei keltenek feltűnést. A mezőgazdasági osztály izléses összeállításban rézgálic, raffiastráng, zsák és ponyvaárut mutatja be. A vasosztály szerszámával, láncokkal, patkók, kapák és egyéb vasáruival vesz részt a kiállításban. A könyvosztály a kiscgazdák és földmivesek különleges és igen szép magyar stílusú könyvszekrényen kívül gazdasági szakkönyvekből állított össze csinos kollekción. Az egész kiállítás méltó a Hangyához, mely sem fáradságot, sem költséget nem kímélt, hogy a kiállítást látogató gazdaközönségnek megmutassa fejlődését, és képességét arra, hogy az ország összes gazdái áruival el tudja látni. A kiállítás rendezése a legnagyobb és legösztöndébb elismerést érdemli ki, amelyet a kiállítást megnyitó Horthy Miklós kormányzó, a Hangya igazgatóságát képviselő Balogh Elemér vezérigazgató és Meskó Pál, gazdasági főtanácsos előtt kinyilatkoztatta.

A Hangya kiállításának keretében a Hangya Ipar r.-t. kiállítása a magyar ipar fejlődésének élénk bizonyítéka. A Hangya ipar saját iparüzemében készült, saját gyártmányú szín- és pipereszappanok háztartási, vegyszertári cikkek, rum- és likörgyártmányok, cukorkák, mustár, kefe és seprőárúk, kötélárúk és acélárúkkal vesz részt a kiállításban. A kiállított minták a Hangya ipar óriási fejlődésének nagy arányú és sokoldalú munkásságának, valamint modern alapokra fektetett gyártási módszereinek képét alkotják és igazolják, hogy a magyar akarat csodákat tud művelni. A Hangya ipar gyártmányai, főleg a Hangya vidéki szövetkezteinek el látására szolgál. A szép kiállítást a Kormányzó és a kiállításban megjelentek nagy érdeklődéssel tekintették meg.

A Futura a Magyar Szövetkezeti Központok Áruforgalmi Részvételársasága az állami gépkapció keretében forgalomba hozott gépeket állította ki, továbbá mindazokat a szemléltető dolgokat, amelyek közhasznú működését megvilágítják. Igen nagy érdeklődés mutatkozik a kiállításban különösen az állami gépkapció gépei iránt.

Ugyancsak a Hangya kiállításával kapcsolatban állítja ki a Háztartás szövetkezet, mint az Országos Magyar Méhészeti Egyesület vezérképviselője, méhészeti cikkei. A Háztartás méhészeti osztályának ezen cikkei a gazdaközönség előtt már régen ismertek. A megjelentek, valamint a kiállítást megnyitó Horthy főméltsósága legnagyobb tetszéssel szemlélték a kiállítást.

A kiállítás megtekintésénél a kormányzó bemutattatta magának Nagel Marcellt, a Nagel Adolf zsák- és ponyvagyár tulajdonosát, akivel hosszan elbeszélgetett és akinek csodaszép sátrai, kiállításai és gyártmányai felett legmagasabb és legmelegebb elismerését fejezte ki.

A kiállítás szabad területének egyik legimpozánsabb kiállítása a Hungaria Bank r.-t. mezőgazdasági gép, vas és műszaki áruosztályának kiállítása. A kiállított különféle kapáló eszközök, ökek, a híres Brezina fűkaszálogépek, szeszakavágók, kukoricamorzoslók és vetőgépek méltó érdeklődést váltottak ki. Különösen feltűnt egy különleges répakapa, amely cseresep földön is alkalmazható úgy, hogy a cseresep földet egyidejűleg megazítja és megkapálja, valamint egy szénagyújtógép, amely egyúttal szénaforgató is. Ezen kívül motoros körtűrészek, benzinnemű motoros daráló, malomberendezések és szárító készülékek. A kiállítás keretében a bank olajosztálya gazdaságokban használatos különböző gépeket mutatja be. A rendkívül izléses kiállítás igazolja, hogy a bank géposztálya sok gondot fordít arra, hogy a hazai belterjes mezőgazdaságnak szolgálatokat tegyen és elsőrangú eszközzeivel odahasson, hogy a gazdák és gazdaságok mezőgazdasági többtermelését lehetővé tegye. A kiállítást megnyitó Horthy Miklós kormányzó megszemlélte a kiállítást és dicsőben nyilatkozott arról a géposztály igazgatójának, Farkas Tivadarnak.

Nagy és állandó érdeklődés tárgyát képezte Dénes B. részvételársaság (VI. Vilmos császár ut 61.) kiállított mezőgazdasági gépei. Ezek közül különös feltűnést keltett egy „Meiva” nevű szítával kombinált hengerezék. Ez a hengerezék főzölészet, elsőrendű kenyérlisztet és korpát már az első örlés után teljesen szétválasztja úgy, hogy valósággal teljes malomberendezést helyettesít. A gazdaközönség óriási érdeklődéssel szemlélte a legmodernebb rendszerű „Bussard” gyártmányú motorek mekkoráit, mely félmev rendszerénél és célszerű kapaszokodóval fogva az összes eddigi motorek rendszereket felülmulja. A kormányzó ur főméltsósága megszólítással tüntette ki a vállalat igazgatóját, Dénes Vilmost és a kiállított gyártmányokról dicsőreleg nyilatkozott.

A kiállítás szabadterületének egy nagy részét foglalja a Magyar Királyi Államvasutak gépgyár vezérigazgatójának (Váci-körut 32.) kiállítása, mely különösen feltűnést kelt egy működésben levő „Astra” gázfejlesztő készülék, mely egy benzint motort tartott üzemben. A gázfejlesztő faszén üzemre van berendezve, ami a benzinüzemmel szemben óriási megtakarítás. A benzinüzem fogyasztása ugyanis napi 12 munkára alatt 67 kg., tehát 3561 korona, míg a faszénfogyasztás ugyanilyen időre 86.4 kg., tehát 43 korona. A faszénüzemű „Astra” annál fontosabb